

Aat Breuer Rajza Ravensbrückről

Gyulai Kató *Zwei Schwestern* című, 2001-ben újrakiadott visszaemlékezéseinek illusztrációiból az egyik. A kép címe: *Das grosse Zelt im K2, Ravensbrück (1944)*. A rajzot a holland Aat Breuer festőművész készítette a táborban, ahol ő maga is fogoly volt.

A zelt a ravensbrücki tábor borzalmas szálláshelye volt, ahová először vittek minket. Egypár hétig ott voltunk, ami szörnyű volt. Abban a bizonyos zeltben, sátorban voltunk több százan. Állítólag ötven méter hosszú volt, a szélessége valamivel kevesebb. Semmi fekvőhely nem volt benne, ágynemű nem volt, még akkor megvoltak a saját pokrócaink, azt tettük alulra, magunkra. Ez volt, semmi egyéb. Egy darabig a saját ruhánk volt, később kaptuk a csíkos. Vécé nem volt, hanem volt a sáornak az egyik sarkában egypár vödör, ami éjszaka mindig megtelt.

A zeltről én nagyon sokat beszéltem itthon, és állandóan azon veszekedtem, hogy legyen valami nyoma, hogy ott voltunk, és ott hogyan voltunk. Hiszen a sátrat azonnal lebontották, ahogy minket onnan kivittek, úgyhogy nem maradt semmi helye. Pár évvel ezelőtt sikerült annyit elérnem, hogy amikor évente az emlékünnepe van, akkor tesznek oda egy táblát. Ami a következő évben már nincs ott. Amikor megkaptam a levelet, hogy most lesz a zelt helyén egy komoly emlékmű és annak az avatása, s hogy én tudom, mit jelentett a zelt, és kérnek, hogy én tartsak ott egy megnyitó beszédet, nagyon örültem. Ez lesz 2005. április tizenhetedikén.